



Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

4 päivänä toukokuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö — Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa — Asetus (EY) N:o 44/2001 — 27 artikla — Vireilläolovaikutus — Tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu — 30 artiklan 1 alakohta — Haastehakemus tai muu vastaava asiakirja — Hakemus, jossa vaaditaan asiantuntijalausunnon hankkimista, jotta voitaisiin säilyttää tai hankkia ennen oikeudenkäyntiä sellaisia tosiseikkoja koskeva todiste, jotka saattavat olla myöhemmän kanteen perustana

Asiassa C-29/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Landgericht Stralsund (Stralsundin alueellinen tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 8.1.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 18.1.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

HanseYachts AG

vastaan

Port D'Hiver Yachting SARL,

Société Maritime Côte D'Azur ja

Compagnie Generali IARD SA,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič sekä tuomarit A. Prechal, A. Rosas, C. Toader (esittelevä tuomari) ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— HanseYachts AG, edustajanaan O. Hecht, Rechtsanwalt,

— Port D'Hiver Yachting SARL, edustajanaan J. Bauerreis, Rechtsanwalt,

— Société Maritime Côte D'Azur, edustajanaan A. Fischer, Rechtsanwältin,

* Oikeudenkäyntikieli : saksa

— Compagnie Generali IARD SA, edustajanaan C. Tendil, président, avustajanaan J. Laborde, Rechtsanwalt,

— Euroopan komissio, asiamiehinään M. Heller ja M. Wilderspin,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.1.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) 30 artiklan 1 alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä HanseYachts AG ja toisaalta Port D'Hiver Yachting SARL, Société Maritime Côte d'Azur (jäljempänä SMCA) ja Compagnie Generali IARD SA (jäljempänä Generali IARD) ja joka koskee negatiivista vahvistuskannetta, jolla vaaditaan sen vahvistamista, ettei HanseYachts ole velvollinen suorittamaan SMCA:n vaatimaa vahingonkorvausta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osan 15 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Lainkäytön yhdenmukaisuus edellyttää, että rinnakkaiset oikeudenkäynnit saadaan mahdollisimman vähiin ja on varmistettava, ettei kahdessa jäsenvaltiossa anneta keskenään ristiriitaisia tuomioita. Olisi säädettävä selkeästä ja tehokkaasta järjestelmästä vireilläolon ja yhdessä käsiteltävien kanteiden ratkaisemiseksi sekä vireilletuloajankohdan määrittämisessä esiintyvien kansallisten erojen välttämiseksi. Kyseinen päivämäärä olisi tämän asetuksen soveltamiseksi määritettävä itsenäisesti.”

- 4 Kyseisen asetuksen II luvun otsikko on ”Toimivalta”, ja kyseiseen lukuun sisältöön 2 jakso, jonka otsikko on puolestaan ”Eriytynen toimivalta”. Kyseiseen jaksoon sisältyy muun muassa asetuksen 5 artikla, jossa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa:

- 1) a) sopimusta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kanteen perusteena oleva velvoite on täytetty tai täytettävä,
b) jollei toisin ole sovittu, tätä säännöstä sovellettaessa kanteen perusteena olevan velvoitteen täytäntöönpanopaikka on:

— irtaimen tavaran kaupassa se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä tavarat sopimuksen mukaan toimitettiin tai oli toimitettava,

— — —

— —

- 3) sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahinko sattui tai saattaa sattua;

– –”

- 5 Kyseisen II luvun 7 jakson otsikkona on ”Tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus”, ja kyseinen jakso sisältää muun muassa asetuksen N:o 44/2001 23 artiklan, jonka 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos asianosaiset, joista ainakin yhden kotipaikka on jäsenvaltiossa, ovat sopineet, että jäsenvaltion tuomioistuimen tai tuomioistuinten on ratkaistava syntynyt riita tai tietystä oikeussuhteesta syntyvät vastaiset riidat, tuolla tuomioistuimella tai tuon jäsenvaltion tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista asia. Toimivalta on yksinomainen, jos asianosaiset eivät toisin ole sopineet. – –

- 6 Mainitun II luvun 9 jakson otsikkona on ”Vireilläolo ja samassa yhteydessä käsiteltävät kanteet”, ja kyseinen jakso sisältää asetuksen 27–30 artiklan. Asetuksen 27 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa nostetaan samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevia kanteita, muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on ensin nostettu, on omasta aloitteestaan keskeytettävä asian käsittely, kunnes on ratkaistu, että tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen.

2. Kun on ratkaistu, että se tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen, tulee muiden tuomioistuinten tuon tuomioistuimen toimivallan vuoksi jättää asia tutkimatta.”

- 7 Mainitun asetuksen 30 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tätä jaksoa sovellettaessa asian katsotaan olevan vireillä tuomioistuimessa:

- 1) ajankohtana, jona haastehakemus tai vastaava asiakirja jätetään tuomioistuimeen, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt ryhtymättä häneltä edellytettyihin toimiin haasteen antamiseksi tiedoksi vastaajalle, tai

– –”

Ranskan oikeus

- 8 Siviiliprosessilain I osa sisältää VII luvun, jonka otsikko on ”Asian selvittäminen tuomioistuimessa”. Mainitun luvun II alalukuun, jonka otsikko on ”Asian selvittämistoimet”, sisältyy 145 §, jossa säädetään seuraavaa:

”Jos on olemassa legitiimi peruste säilyttää tai hankkia ennen oikeudenkäyntiä todiste tosiseikoista, joista oikeusriidan ratkaisu voi riippua, voidaan määrätä laissa säädettyjä asian selvittämistoimia kenen tahansa osapuolen kannamenettelyssä taikka turvaamistoimimenettelyssä esittämästä hakemuksesta.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 9 Ennakkoratkaisupyynnöstä ja unionin tuomioistuimelle toimitetusta aineistosta ilmenee, että HanseYachts on Greifswaldiin (Saksa) sijoittautunut yhtiö, joka rakentaa ja myy moottori- ja purjeverenit. Port d’Hiver Yachting on yhtiö, joka myy veneitä ja jonka kotipaikka on Ranskassa.
- 10 HanseYachts myi 14.4.2010 tehdyllä sopimuksella Port d’Hiver Yachtingille Fjord 40 Cruiser -mallisen moottorijahdin. Jahti luovutettiin 18.5.2010 Greifswaldissa, joka sijaitsee Landgericht Stralsundin (Stralsundin alueellinen tuomioistuin) tuomiopiirissä. Jahti kuljetettiin tämän jälkeen Ranskaan ja myytiin 30.4.2010 edelleen SMCA:lle, joka on Ranskaan sijoittautunut yhtiö.

- 11 HanseYachts ja Port D’Hiver Yachting tekivät 1.8.2011 jälleenmyyntisopimuksen, johon sisältyi oikeuspaikkalauseke, jonka mukaan Greifswaldin tuomioistuimet olivat toimivaltaisia, ja sopimuksessa ilmoitettiin sovellettavan aineellisen lainsäädännön olevan Saksan lainsäädäntö. Kyseisen sopimuksen 22 kohdassa määrättiin, että tämä sopimus korvasi näiden sopimuspuolten välillä kaikki aikaisemmin tehdyt kirjalliset tai suulliset sopimukset.
- 12 Sen jälkeen kun jahdin yksi moottori oli rikkoutunut elokuussa 2011, SMCA pani tribunal de commerce de Marseille’ssa (Marseillen kauppatuomioistuin, Ranska) vireille turvaamistoimimenettelyn asiantuntijalausunnon hankkimiseksi ennen oikeudenkäyntiä siviiliprosessilain 145 §:n nojalla hakemuksella, joka toimitettiin 22.9.2011 Port d’Hiver Yachtingille. Hakemus toimitettiin myös Volvo Trucks Francelle, joka oli näiden moottoreiden valmistaja. Generali IARD liittyi vuonna 2012 väliintulijana menettelyyn, koska se oli Port d’Hiver Yachtingin vakuutuksenantaja. Myös HanseYachts haastettiin menettelyyn kyseisen veneen valmistajana vuonna 2013.
- 13 Tribunal de commerce de Marseille’n määräämä asiantuntija antoi lausuntonsa 18.9.2014.
- 14 SMCA nosti 15.1.2015 tribunal de commerce de Toulonissa (Toulonin kauppatuomioistuin, Ranska) kanteen Port d’Hiver Yachtingia, Volvo Trucks Francea ja HanseYachtsia vastaan ja vaati niiden tuomitsemista korvaamaan vahingon, jonka se väitti kärsineensä, sekä korvaamaan sille kulut, joita oli aiheutunut asiantuntijalausuntoon liittyneessä menettelyssä. HanseYachtsin osalta kanne perustuu valmistajan takuuseen, jonka on annettu piilevien virheiden varalta.
- 15 Ennen kanteen nostamista tribunal de commerce de Toulonissa mutta sen jälkeen, kun tribunal de commerce de Marseille’ssa oli tehty turvaamistoimihakemus, HanseYachts nosti 21.11.2014 Landgericht Stralsundissa (Stralsundin alueellinen tuomioistuin) negatiivisen vahvistuskanteen, jossa vaadittiin tuomioistuinta toteamaan, että Port D’Hiver Yachtingilla, SMCA:lla ja Generali IARD:llä ei ollut sitä kohtaan mitään saatavaa kyseisen aluksen osalta.
- 16 Koska pääasian vastaajat ovat esittäneet vireilläolovaikutusta koskevan oikeudenkäyntiväitteen asetuksen N:o 44/2001 27 artiklan perusteella, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko sen tuomioistuimena, jossa kanne on nostettu myöhemmin, kyseisen asetuksen 30 artiklan mukaisesti keskeytettävä asian käsittely, kunnes on ratkaistu, onko tribunal de commerce de Toulon – joka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu – kansainvälisesti toimivaltainen, vai voidaanko päinvastoin katsoa, että sen on tuomioistuimena, jossa kanne on ensin nostettu, tutkittava, onko kanne perusteltu. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo tältä osin, että sen ratkaisu riippuu siitä, onko kirjelmä, jolla todistelumenettely on saatettu vireille tribunal de commerce de Marseille’ssa, asetuksen N:o 44/2001 30 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettu ”haastehakemus tai vastaava asiakirja” vai onko tällaiseksi katsottava ainoastaan kirjelmä, jolla kanne saatettiin vireille tribunal de Toulonissa.
- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että asetuksen N:o 44/2001 27 artiklan 1 kohdan soveltamisedellytykset täyttyvät, koska tribunal de commerce de Toulonissa vireille pantu kanne ja pääasiaa koskeva kanne on nostettu samojen asianosaisten välillä ja niillä on sekä sama kohde että sama peruste. Mainittu tuomioistuin korostaa, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä – muun muassa tuomiosta 25.10.2012, Folien Fischer ja Fofitec (C-133/11, EU:C:2012:664, 42 kohta ja sitä seuraavat kohdat) ja tuomiosta 19.12.2013, NIPPONKOA Insurance (C-452/12, EU:C:2013:858, 41 kohta ja sitä seuraavat kohdat) – ilmenee, että se, että pääasian kanne on negatiivinen vahvistuskanne, ei ole esteenä vireilläolovaikutuksen toteamiselle.
- 18 Landgericht Stralsundin mukaan Ranskan lainsäädännössä säädetty asiantuntijalausunnon hankkimista koskeva hakemus, joka edeltää oikeudenkäyntiä, ja kyseistä hakemusta seuraava pääasiaa koskeva kanne muodostavat aineellisen kokonaisuuden, koska pääasiaa koskeva kanne on vain jatkoa

asianosaisten väliselle oikeusriidalle. Landgericht Stralsund katsoo näin ollen, että Ranskan tuomioistuimissa oli ensiksi tullut vireille samojen asianosaisten välinen oikeusriita, jolla on sekä sama kohde että sama peruste kuin Landgericht Stralsundissa vireillä olevassa kanteessa.

- 19 Asetuksen N:o 44/2001 30 artiklan – jonka nojalla asian katsotaan tulevan vireille tuomioistuimessa paitsi ”haastehakemuksen” myös ”vastaavan asiakirjan” jättämisellä tuomioistuimeen – sanamuoto mahdollistaa kansallisen tuomioistuimen mukaan kyseisen artiklan tulkitsemisen laajentavasti siten, että hakemusta sellaisen itsenäisen todistelumenettelyn aloittamisesta, josta säädetään siviiliprosessilain 145 §:ssä, voidaan pitää haastehakemusta vastaavana asiakirjana.
- 20 Landgericht Stralsund on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Jos jäsenvaltion prosessioikeudessa säädetään itsenäisestä todistelumenettelystä, jossa asiantuntijalta pyydetään lausunto tuomioistuimen määräyksellä (tässä: Ranskan oikeuden mukainen expertise judiciaire), ja jos kyseisessä jäsenvaltiossa suoritetaan tällainen itsenäinen todistelumenettely ja sen jälkeen samassa jäsenvaltiossa nostetaan itsenäisen todistelumenettelyn tuloksiin perustuva kanne samojen asianosaisten välillä:

Onko tässä tapauksessa jo kirjelmä, jolla itsenäinen todistelumenettely on pantu vireille, asetuksen (EY) N:o 44/2001 30 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettu ’haastehakemus tai vastaava asiakirja’? Vai onko vasta kirjelmää, jolla kanne on nostettu, pidettävä ’haastehakemuksena tai vastaavana asiakirjana?’”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 21 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee ennakkoratkaisukysymyksellään, onko asetuksen N:o 44/2001 27 artiklan 1 kohtaa ja 30 artiklan 1 alakohtaa tulkittava siten, että vireilläolovaiikutustilanteessa ajankohtaa, jona on aloitettu menettely selvittämistoimen toteuttamiseksi ennen oikeudenkäyntiä, voidaan pitää ajankohtana, jona asian mainitussa 30 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettulla tavalla ”katsotaan olevan vireillä” tuomioistuimessa, jonka on ratkaistava pääasian kanne, joka on nostettu samassa jäsenvaltiossa kyseisen selvittämistoimen tuloksen perusteella.
- 22 Aluksi on ensinnäkin huomautettava, että asetus N:o 44/2001 on kumottu tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1). Viimeksi mainittua asetusta sovelletaan sen 81 artiklan nojalla kuitenkin vasta 10.1.2015 alkaen. Näin ollen ennakkoratkaisupyyntöä, joka koskee HanseYachtsin 21.11.2014 nostamaa kannetta, on tarkasteltava suhteessa asetukseen N:o 44/2001.
- 23 Seuraavaksi on todettava, ettei unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi ole saatettu kysymystä, joka koskisi ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen ja tribunal de commerce de Toulonin kansainvälistä toimivaltaa, huolimatta ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen tältä osin esittämistä täsmennyksistä. Vaikka nyt käsiteltävässä asiassa vaikuttaa siltä, että HanseYachts vetoaa saksalaisen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan asetuksen N:o 44/2001 23 artiklan nojalla, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin toteaa, että sen kansainvälinen toimivalta perustuu asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 1 alakohtaan, ja katsoo, ettei minkäänlainen saksalaisten tuomioistuinten yksinomainen toimivalta ole esteenä tribunal de commerce de Toulonissa nostetulle kanteelle, koska ranskalaisen tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta puolestaan perustuu kyseisen asetuksen 5 artiklan 3 alakohtaan.

- 24 Tästä on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta (tuomio 27.2.2014, Cartier parfums-lunettes ja Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin ollen unionin tuomioistuin aikoo vastata esitettyyn kysymykseen ottamatta kantaa ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen kansainvälistä toimivaltaa koskeviin seikkoihin.
- 25 Asetuksen N:o 44/2001 II luvun 9 jakso, jonka otsikko on ”Vireilläolo ja samassa yhteydessä käsiteltävät kanteet”, sisältää asetuksen 27–30 artiklan. Kyseisellä jaksolla pyritään asianmukaisen lainkäytön varmistamiseksi unionissa siihen, että rinnakkaiset oikeudenkäynnit eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa saadaan mahdollisimman vähiin ja ettei keskenään ristiriitaisia ratkaisuja annettaisi.
- 26 Asetuksen N:o 44/2001 27 artiklan 1 kohdan sanamuodosta ilmenee, että vireilläolovaikutustilanne syntyy, kun eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa nostetaan samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevia kanteita.
- 27 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että siinä vireillä olevan asian ja tribunal de commerce de Toulonissa vireillä olevan asian välillä on kyse vireilläolovaikutustilanteesta. Kyseinen tuomioistuin täsmentää, että sillä on tuomioistuimena, jossa kanne on myöhemmin nostettu, velvollisuus keskeyttää asian käsittely ainoastaan siinä tapauksessa, että on katsottava, että pääasia tribunal de commerce de Toulonissa on saatettu vireille jo siinä vaiheessa, kun tribunal de commerce de Marseille’ssa on aloitettu todistelumenettely.
- 28 Aluksi on muistettava, että asetuksen N:o 44/2001 27 artiklassa säädetty vireilläolovaikutustilanteiden ratkaisemista koskeva järjestelmä on luonteeltaan objektiivinen ja automaattinen, ja se perustuu siihen ajalliseen järjestykseen, jossa asiat on pantu vireille kyseessä olevissa tuomioistuimissa (ks. vastaavasti tuomio 22.10.2015, Aannemingsbedrijf Aertssen ja Aertssen Terrassements, C-523/14, EU:C:2015:722, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 29 Tältä osin kyseisen asetuksen 30 artiklassa määritellään yhtenäisesti ja itsenäisesti kyseisen asetuksen II luvun vireilläoloa koskevaa 9 jaksoa – ja muun muassa vireilläolovaikutusta koskevaa 27 artiklaa – sovellettaessa se ajankohta, jona asian katsotaan tulevan vireille tuomioistuimessa (tuomio 22.10.2015, Aannemingsbedrijf Aertssen et Aertssen Terrassements, C-523/14, EU:C:2015:722, 57 kohta). Mainitun 30 artiklan 1 alakohdan – jota kansallinen tuomioistuin on pyytänyt tulkitsemaan – mukaan asian katsotaan tulevan vireille ajankohtana, jona haastehakemus tai vastaava asiakirja jätetään tuomioistuimeen, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt ryhtymättä häneltä edellytettyihin toimiin haasteen antamiseksi tiedoksi vastaajalle.
- 30 Mainitun säännöksen tavoitteiden osalta asetuksen N:o 44/2001 15 perustelukappaleessa todetaan, että kyseisellä artiklalla pyritään ratkaisemaan ongelmia, jotka aiheutuvat vireilletuloajankohdan määrittämisessä esiintyvistä kansallisista eroista, ja että kyseinen päivämäärä olisi määritettävä itsenäisesti. Lisäksi on todettava, että – kuten julkisasiamies on huomauttanut ratkaisuehdotuksensa 67 kohdassa – kyseisen asetuksen esitöistä, muun muassa neuvoston asetukseksi (EY) tuomioistuinten toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tehdystä ehdotuksesta (KOM (1999) 348 lopullinen), ilmenee, että sen 30 artiklan antamisen tavoite oli vähentää oikeudellista epävarmuutta, jota aiheutui siitä, että jäsenvaltioissa oli hyvin erilaisia säännöksiä, joiden mukaisesti määritettiin ajankohta, jona asian katsottiin tulleen vireille tuomioistuimessa, aineellisella oikeussäännöllä, jolla kyetään määrittämään tämä ajankohta yksinkertaisella ja yhtenäisellä tavalla.

- 31 Nyt käsiteltävässä asiassa siviiliprosessilain 145 §:stä seuraa, että Ranskan oikeudessa säädetään, että jos on olemassa legitiimi peruste säilyttää tai hankkia ennen oikeudenkäyntiä todiste tosiseikoista, joista oikeusriidan ratkaisu voi riippua, voidaan määrätä laissa säädettyjä asian selvittämistoimia kenen tahansa osapuolen kannamenettelyssä taikka turvaamistoimimenettelyssä esittämästä hakemuksesta. Tällaisiin toimiin kuuluu muun muassa tuomioistuimen määräämä asiantuntijalausunto.
- 32 Kyseisessä säännöksessä säädetään nimenomaisesti siitä, että asianomainen selvittämistoimia koskeva hakemus tehdään ”ennen oikeudenkäyntiä”. Vastauksissaan kysymyksiin, joita unionin tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 61 artiklan 1 kohdan mukaisina prosessinjohtotoimenpiteinä, Ranskan hallitus totesi ensinnäkin, että siviiliprosessilain 145 §:n sanamuoto ilmaisee kyseisen säännöksen perusteella määrättyjen selvittämistoimien itsenäisyyttä suhteessa samoja asianosaisia koskevaan pääasiamenettelyyn, koska selvittämistoimia on haettava ”ennen oikeudenkäyntiä”. Ranskan hallitus totesi seuraavaksi, että siviiliprosessilain 145 §:n perusteella tehty hakemus käsitellään mahdolliseen pääasiamenettelyyn nähden erillisessä menettelyssä. Mainittu hallitus on korostanut lopuksi, että tuomari, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu siviiliprosessilain 145 §:n perusteella, lakkaa käsittelemästä asiaa silloin, kun hän määrää haetusta selvittämistoimesta.
- 33 Ranskan hallituksen näin esittämästä siviiliprosessilain 145 §:n tulkinnasta seuraa, että vaikka sen tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi on saatettu kyseisen artiklan mukainen hakemus, ja sen aineellisen kysymyksen osalta toimivaltaisen tuomioistuimen, jonka osalta selvittämistoimi on määrätty, välillä voi olla yhteys, on kuitenkin niin, että tällainen todistelumenettely on itsenäinen suhteessa pääasiamenettelyyn, joka mahdollisesti aloitetaan sen jälkeen.
- 34 On kuitenkin täsmennettävä, että kansallisen tuomioistuimen on arvioitava, onko tällainen tulkinta mainitusta pykälästä hyväksyttävä, koska unionin tuomioistuimella ei vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ole toimivaltaa tulkita jäsenvaltion sisäistä oikeutta (ks. mm. tuomio 13.12.2012, Caves Krier Frères, C-379/11, EU:C:2012:798, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 35 Kun otetaan huomioon kyseinen itsenäisyys ja hyvin selkeä katko, joka on olemassa yhtäältä todistelumenettelyn ja toisaalta mahdollisen pääasiamenettelyn välillä, asetuksen N:o 44/2001 30 artiklassa olevaa käsitettä haastehakemusta ”vastaava asiakirja” on tulkittava siten, ettei todistelumenettelyn aloittamista koskevaa hakemusta voida vireilläolovaikutustilanteen arvioimisen ja kyseisen asetuksen 27 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun sen tuomioistuimen määrittämisen, jossa kanne on ensin nostettu, kannalta pitää myös pääasiamenettelyn aloittamista koskevana kanteena. Tällainen tulkinta sopisi lisäksi heikosti yhteen mainitun 30 artiklan 1 alakohdan tavoitteen kanssa, koska – kuten tämän tuomion 30 kohdassa on todettu – tavoitteena on mahdollistaa sen ajankohdan, jona asian katsotaan tulevan vireille tuomioistuimessa, helppo ja yhtenäinen tunnistaminen.
- 36 Kun edellä esitetyt näkökohdat otetaan huomioon, ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 44/2001 27 artiklan 1 kohtaa ja 30 artiklan 1 alakohtaa on tulkittava siten, että vireilläolovaikutustilanteessa ajankohtaa, jona on aloitettu menettely selvittämistoimen toteuttamiseksi ennen oikeudenkäyntiä, ei voida pitää ajankohtana, jona asian mainitussa 30 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettulla tavalla ”katsotaan olevan vireillä” tuomioistuimessa, jonka on ratkaistava pääasian kanne, joka on nostettu samassa jäsenvaltiossa kyseisen selvittämistoimen tuloksen perusteella.

Oikeudenkäyntikulut

- 37 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) 27 artiklan 1 kohtaa ja 30 artiklan 1 alakohtaa on tulkittava siten, että vireilläolovaikutustilanteessa ajankohtaa, jona on aloitettu menettely selvittämistoimen toteuttamiseksi ennen oikeudenkäyntiä, ei voida pitää ajankohtana, jona asian mainitussa 30 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettulla tavalla ”katsotaan olevan vireillä” tuomioistuimessa, jonka on ratkaistava pääasian kanne, joka on nostettu samassa jäsenvaltiossa kyseisen selvittämistoimen tuloksen perusteella.

Allekirjoitukset